

Մ Ի Զ Ո Յ Ը

Ա.

ԱՐՀԱԻԻՐՔՆԵՐՈՒՆ

Նրովք, աստղի անագորոյն

Զեր ժպիտներուն կուսական.

Զեր ոսկեզուարթ նըշոյներուն՝

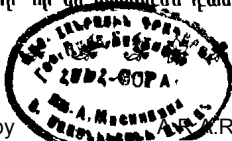
Զեր նայուածքի քաղցրութեան:

Կոյր էք ուրեմն այս գիւղերուն բոցալառ

Մեծի ջահեր՝ ձեան մէջ ու սե գիշերին.

Խուլ ողբերուն կարաւանի մը թըշուառ,

Ուրուականներ՝ որ կը լինաւեն դամբանին:

Ո՛հ, ո՛վ միջոց գեղեցիկ, չեն ըսփոփեր իմ հոգին
Այս գիշերուան մէջ յուսահատ՝ արտեւանունքդ ոսկեղէն.
Զայրոյթ կ'ուզեմ արդ. քեզմէն. քեզ ժրպիտներդ, տո՛ւր կայծակ.
Ե՛տ կանչէ բոլոր շողերդ, ժայթքէ՝ ծոցէդ հրաբուրդիներդ:

Ողջոյն ձեզի, ովկիանոսներ, զոր սմէն սատորդ գրրկած
Կը շրջեցնէ գլխուս վրայէն. բոցէ լլլաք կամ ջրեղէն
Ողջոյն ձեզի, ձեր ափերուն անտառներով ծածկուած
Որոնց շուքին տակ կը հանգչի միտքըս՝ երկնից ուղեւոր,

Աղբիւրներուն՝ որ կը թրւին հոն ծածկուած հրեշտակներ՝
Աղբիւրներուն՝ որոնց ծարաւ կ'այրէ հոգին մարդկային.
Ու ձեզ հեղեղք, երկրաշարժներ, հրդեհք, մըրրիկք, հրաբուրդներ
Անթիւ Արհաւիրքներ, սատղերու մէջ անհամար:

Անգուսպ տարրեր, ո՛ւր էք դուք. այս երկրի մէջ թըշուառներ
Աղարուծեան անունն ի զուր՝ դարերէ վեր կը կրկնեն.
Ի՛նչ, ոճիրներ պիտի ծնանի՞ն, պիտի մեծնան եւ աճին
Նոյն օրէնքով որով գազանք եւ կամ բոյսեր թունալից:

Թէ միշտ հոգին արդարներու պիտի խռովի ծովու նման
Պիտի քըստմնի մագերինն, եւ արիննաին պիտ' սառի,
Ինչո՛ւ ուրեմն այդքան կրակ, պղնձի ծոյլեր, այդքան ոյժ
Անդունդներու զինարանին մէջ դիզուեցան Արարչէն:

Մոռցած էք դուք, անրգգամներ, ձեր գոյութեան նըպատակ.
Վատասիրտներ, արդարութեան զինուորն էք դուք դասալիք.
Ձեր վրամներուն մէջ քաշուած, կրնամարդի էակներ,
Կը զուարճանաք երգ-խրնջոյքով՝ բաղդին յանձնած թըշուառներ:

Անքան մեծ է չարիք ջընջել՝ որչափ բարիք մը ծնանիլ.
Մոռցած էք դուք պաշտօնը սուրբ. դուք անարժան էք անոր.
Մերկացնելու է ըզձեզ լաւաներէ, հրաբուրդներ,
Պէտք է զըրկել ըզձեզ, ծովեր, ալիքներնէդ կատաղի:

Ամօծահար ապրեցէք քարայրներու ժէջ մըրին.
Անպերու մէջ, կրդպանքի տակ, ծեղ բանտելու է, շանթեր,
Մ'ընչեւ քաւէք ձեր յանցանքներ եւ յանձնելու է ձեր ոյժ
էակներուն՝ որ աւելի կըռուելու պարտքը գիտնան:

Վերջին գիշերն է այս տարւոյն, եւ արշալոյսը վաղուան
Նազելազոյնը պիտ' լլլայ իր քոյրերուն մէջ բոլոր.
Անոր ամէն ցառագայթ լար մ'է յոյսի քնարներուն.
Բարեսիրտ՝ պիտի անցնի սուտ խոստումներ մեզ տալով:

Ի՛նչ ուրեմն. այսպէս կարգաւ անցնի՞ն պիտի տարիներ
Նախ յոյսեր, յետոյ ցաւ, նորին տեղ հինը տալով.
Թի՛ւ մը միայն պիտ' փոխուի վաղ, իսկ աշխարհ նոյն պիտի մնայ.
Պիտ' հանդուրժէ՞ք, Արհաւիրքներ, յաւէժացման ցաւերու:

Ելէք, ելէք պատերազմի, ըզձեզ գէնրի՛ կը կանչեմ.
Ի՛նչազլին պէս որ արեւընցած պատերազմի աղմուկէն

Ձեռքը սուրին կը տանի, ելէ՛ք ընդոստ, հարցուցէք.
Ի՞նչ է այս փողն որ կը գողայ միջոցին մէջ, ծայրէ ծայր:

Սրբազան պատերազմի դրօշն է տընկուած երկնից մէջ.
Խըմբուցէ՛ք, Արհաւիրքներ, ձեռք ձեռքի տուած ինձ եկէ՛ք.
Դու չըլուսցած, այս գիշեր, վերջացնենք ամէն բան.
Վաղ ամէն ինչ տեսնեն մարդիկ՝ շնորհալի՛ եւ անմեղ:

Կըռուի, բոլոր Արհաւիրքներ, ամենէն փոքրը անգամ
Թող հրաժեշտի համըրդ տայ մօր. լիճերն ըլլան ամազոն.
Դուք վեհափառ Թագաւորներ, որ աստղերուն մէջ կ'իշխէք,
Ինձ յանձնեցէ՛ք, լոկ այս գիշեր, ձեր քաջագոյն բանակներ:

Առիճներու եւ վագրերու գունդն առջեւէն Թող երթայ
Թափերնին բարձրացուցած, հուր տեղալով աչքերնէն.
Թող գան յետոյ ուռած լանջքով վեհ դիւցազներն աստղերու
Արհամարհոտ դէպ ի ստրուկներն այս նենգաւոր սշխարհին:

Տիեզերաց Ոյժն ամբողջ պատերազմով վճռական
Թող քալէ սեւ բանակին դէմ Տիեզերաց Ոճիրին.
Համագոյից համար է կռիւն, ու նրպատակն ո՛չ փոքրիկ.
Երանի՛ ծովերուն որ այս ճամբան կը ցամքին:

Ա՛խ, որքան ոյժ մինչեւ ցարդ անգործ, հեռի իրարմէ.
Որքան դէզեր պողպատի, դեռ սուրերու ձեւ չառած.
Խոստացան, այրի մը մէջ, պատիւնուն վրայ՝ Արհաւիրք,
Թէ պիտի գան նոր գունդերով հրդեհներու երկրաւոր:

Այ կողմ անցէք, հեղեղներ, ովկիանոսներ, դէպ ի ձախ,
Մէջտեղ, գազանք. Թող ըլլան երկրաշարժներ՝ վերջապահ.
Նըշան առէ՛ք, հրաբուլիներ, պատրաստ, ամպեր, փողերնիդ.
Հիմակ, միաբան, յառաջենք՝ Արդարութիւնն երգելով:

Մռւթին մէջէն շրջան ընենք Միջոցին մէջ բովանդակ,
Սանդուխներ ու բաբաններ կանգնենք առջեւ աստղերու.
Յարձակուով ներս խուժենք, ջրնջենք ոճիրն անխնայ,
Եւ Թող չըլլայ ցընորք մ'այլ եւս՝ մաքրագործուն աշխարհի:

Դիտակներն երկնից ուղղուած՝ տեսնեն հրակայ մեր կռիւներ.
Եւ գործն անմահ՝ մեր անուան հետ՝ ամէն աստղի մէջ երգուի.
Դուք այն ատեն, ովկիանոսներ, դարձէ՛ք ձեր տունն անծկալի,
Կանաչ ափերը դրէ՛ք գլուխիդ՝ իբրեւ պրսակ մ'յաղթական:

Ա՛յո, կու գան Արհաւիրքներն . . . անծայր մըրմունջ մ'հեռաւոր՝
Կ'անցնի օդէն. ո՛չ. դարաւոր հառաչն է ձեր, ով մարդիկ.
Դուք ալ անսիրտ, դուք ալ՝ Ոյժեր, գոհ մընչելով՝ հեռուն կ'ապրիք.
Նըզովք եւ ձեզ. — զրգուկներ, մարդիկներո՛ւ կը նմանիք...:

ԱՐՄԱՅԻՄ ՄԱՐԿՈՅԵԱՆ

